

lului poate dobândi noi semnificații prin evidențierea cu mai mare pregnanță a *alternanței și dinamicii* situațiilor; a *metamorfozei* caracteriale rapide a eroilor; a *tranziției mediului ambiant*, simbolizat de deșele schimbări de decor, operate „din mers” (deci „la vedere”), în chiar timpul desfășurării acțiunii, ca și de valoarea multifuncțională și polisemică a elementelor sale. De neuitat rămân, și din acest unghi de vedere, spectacolele realizate de înzestratul colectiv al Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, cu piesele *Zigger Zagger* (regia, Cornel Toddea) și *Nevestele vesele din Windsor* (regia, Al. Tocilescu). O aceeași *finalitate formativă*, asigurată prin modernitatea mijlocului dramatic, poate fi subscrisă și spectacolului antologic al Naționalului bucureștean cu *Generoasa Fundație* (regia, Horea Popescu), remarcabil, în sensul discutat de noi, și prin *densitatea* (deci, concentrația informațională) a expozeului scenic, prin *dinamicitatea mișcării actorilor*, și îndeosebi prin *mișcarea*, respectiv *metamorfoza decorului*, determinând transformări dramatice și spectaculoase ale semnificației lui (cum, de pildă, dispariția bruscă a peisajului grandios, urmat de o dezvăluire șocantă a închisorii, într-o surprinzătoare secțiune verticală, sau schimbarea brutală a „semnului existențial” dinaintea unor elemente funcționale, banale, ale ambiantului, și deci a semnificației lor pozitive sau negative, ceea ce conferă semioticii spectacolului un înalt grad de aluzie la transformarea și degradarea accelerată a unor contexte ecologice, sociale sau morale ale civilizației contemporane). Și exemplele ar putea continua.

Revenind la clasici, să ne reamintim că piesele lui Shakespeare și Caragiale

au prilejuit în ultima vreme scenei românești cele mai convingătoare demonstrații de înnoire și modernizare a mijlocului de comunicare artistică reprezentat de complexa artă a spectacolului dramatic. Contestate sau aplaudate, noile transpuneri din ultimul deceniu ale *Nopții furtunoase*, *Dale carnavalului*, sau *Scrisorii pierdute* — datorate unor regi-zori valoroși — reflectă tot altele încercări meritorii ale teatrului românesc de a-și asuma și exercita responsabilitatea sa educativ-formativă, alături prin valoarea mesajului ideatic, cit și prin actualitatea limbajului scenic, deci a mijlocului de comunicare.

În același sens, viziunea scenică propusă de Liviu Ciulea asupra *Furtunii*, de pildă, deschide o nouă pagină în shakespeareologia românească. Importanța acordată funcției de comunicare pe care o îndeplinește spațiul scenic, polimorfismul decorului, ce implică publicul în acțiune, „coregrafia” fascinantă a mișcării scenice — toate acestea sînt factori ce conferă *co-mesajului* sintactic al spectacolului amintit o valoare formativă nu mai puțin importantă decît cea a *mesajului semantic*, ale cărui noutate și bogăție au fost subliniate de cronicile elogioase dedicate spectacolului.

Desigur, nu este vorba, în toate aceste cazuri, de nici o irevențioasă „umblare la clasici”, ci de o necesară (din motivele arătate) „umblare” la mecanismele timpului, de o „dare înainte” a ceasului informațional, pus să măsoare și să indice alte ritmuri biologice, sociale și spirituale decît cele în care au fost concepute mișcările și gesturile, cu aparență, pentru noi, de „ralenți”, ale personajelor și evenimentelor, în durată originară a pieselor respective.

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

A apărut un nou caiet editat de Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale. Caietul, bogat ilustrat, cu o ținută grafică îngrijită, cuprinde bogate informații, privitoare la activitatea A.T.M., precum și la viața teatrală și muzicală. Serios, sobru, caietul A.T.M., contribuie, la informarea cititorilor, despre viața teatrală și muzicală din țara noastră. ● Aflăm de la Ploiești că Teatrul Mu-

nicipal din localitate pregătește următoarele spectacole: Noi, subsemnații de Aleksandr Ghelman, în regia lui Harry Eliad și scenografia lui Mihai Tojan, Povestea codrului (medalion Mihai Eminescu), în regia lui Dragoș Galgoțiu și scenografia lui Vittorio Holtier, și Pantofiorul de aur de Emil Lițu, în regia lui Ion Maximilian și scenografia lui Vintilă Făcăianu. ●

La Teatrul de Stat din Reșița a avut loc recent premiera piesei Omul cu mîrtoaga de G. Ciprian, în regia lui Iosif Maria Bita și scenografia lui Ion Bobeică. Este cea de-a treia premieră a acestui colectiv, în actuala stagiune. ● Revista „Flacăra” din 29 ianuarie 1981 publică un foarte frumos interviu cu Titi Constantinescu, acest vrăjitor al lumii de scenă. ●

este variabilă și acțiunea se poate urmări cu ușurință. Sigur, personajele nu au profunzime, nu ni se oferă psihologii complicate, caractere bine definite, ele sînt înfățișate în linii simple, care nu se modifică, nu evoluează. Schimbările intervin în situații, și firește, în starea de moment a personajelor piesei, nu în structura lor caracterologică. Dar, mă întreb, cu excepția creațiilor de vîrf ale genului, cîte dintre piesele sau romanele așa-numite polițiste își propun acest lucru ?

Formația de teatru a Inspectoratului Municipiului București a făcut bine alegînd această piesă, care răspunde atît exigențelor genului, cît și preocupărilor ei specifice.

Spectacolul a fost realizat de Ovidiu Georgescu, regizor serios și harnic, meșteșugar experimentat, și calitățile acestuia se vădese în valoarea de ansamblu a reprezentației, ca și în îndrumarea actorilor. Există o atmosferă de tensiune corespunzătoare, există momente de des-tindere realizate cu măsură, spectacolul se desfășoară cu ritm și cursivitate. Bune realizări, vîndind calități interpretative certe, au tinerii actori. O compoziție minuțioasă face Doina Ghițescu, interpreta plină de pitoresc și haz a Domnișoarei Manuela, bătrînica încurcă-lume. Un personaj pe care l-am mai întîlnit în piesele lui Tudor Negoiță, Magda Deleanu, ofițer de securitate, este interpretată cu inteligență, finețe și eleganță de Emilia Nicolescu. Dan Morariu, degajînd farmec și distincție, îl joacă pe doctorul Andrei.

Un personaj cu un trecut tulbure și cu un prezent și mai tulbure, șoferul Gri-gore, este bine interpretat de Marian Geicu. Venera Paraschiv redă, cu mă-sură și discreție, frivolitatea tinerei Lulu. Colorată, plină de vervă, este Mirela Șer-bănescu, în rolul soției cabanierului. Ca-banierul este interpretat cu simplitate de Laurențiu Munteanu. Dan Husanu este cel care îl înfățișează cu foarte bune mijloace de compoziție, cu detalii care arată spirit de observație și umor, pe contabilul detectiv-amator. O apariție sobră și elegantă, într-un rol mai sărac, are Ana Bondoc. S-au încadrat ansamblu-rii, cu corectitudine și conștiinciozitate, Nicolae Sima, Andrei Marinescu, Con-stantin Csatos și Alexandru Baicu.

Ce se poate spune, în încheiere ? Este o formație de teatru alcătuită din tineri foarte înzestrați, o formație bine înche-gată, sudată prin activitate continuă și evidentă pasiune, capabilă să abordeze, de aci înainte, un repertoriu și mai exi-gent, mai divers. Se cere un mai serios sprijin din partea artiștilor profesioniști, se cere o colaborare mai strînsă cu insti-tuțiile profesioniste, pentru că această formație, învingînd dificultățile de do-tare, să-și poată propune obiective mai înalte. Apreciindu-i cu deplină îndreptă-țire realizarea actuală — care se adaugă celor din edițiile anterioare ale „Cîntării României” — avem toate temeiurile să sperăm că o vom reîntîlni în etapele su-perioare ale Festivalului.

Virgil MUNTEANU

telex-„teatrul“ ● telex-„teatrul“ ● telex-„teatrul“

Am citit cîteva frumoase poezii de Arcadie Donos, actor la Teatrul Mic, în „România literară”, din 22 ianuarie 1981. Asta, da, hobby ! ● Nu ne împăcăm deloc cu lipsa de exactitate a informațiilor despre teatru, apărute în „România liberă” la rubrica „Semnal”. Nume stilcîte, titluri ciuntite, date deformate ! La 4 februarie, de pildă, redactorul anonim informează cititorii că la „Teatrul Național din Cluj-Napoca (secția maghiară)” a avut loc o nouă premieră. Se știe că la Cluj-Napoca sînt două teatre : Teatrul Național și Teatrul Maghiar de Stat ! ● Luni, 2 februarie 1981, Teatrul Mic

a organizat un bal al actorilor teatrului, la care au participat și invitați din lumea artei. S-a petrecut frumos. Cu acest prilej, a fost sărbătorit actorul Ștefan Lordache, care a implinit patruzeci de ani ! După cîte roluri a jucat, îl cre-deam mult mai în vîrstă. La mulți ani, lordache, și la mai multe și mari succese ! ● Teatrul de păpuși din Alba Iulia, după ce a prezentat Eclip-sa cea mare de Mircea Oprița, în regia Franciscăi Simionescu, și Fram, ursul polar, dramatizare după Cezar Petrescu, de Aurel Crăciun, în regia autoru-lui dramatizării, pregătește premiera Întîmplare de pe strada noastră de Tudor

Boian, în regia lui Ștefan Dedu Farca. Scenografia celor trei spectacole este semnată de Avram Mentzel. ● Invitat să pună în scenă, la Teatrul de Stat din Oradea (secția româ-nă), Cartea lui Iovită de Paul Everac, regizorul Dan Alecsandrescu nu-și pierde timpul. El montează, pa-ralel, la Teatrul de păpuși secția română, Arvinte și Pepelea de Vasile Alecsan-dri. ● Tot la Oradea, Tea-trul de păpuși (secția ma-ghiară) pregătește spec-tacolul Cenușăreasa, drama-tizare după Frații Grimm de Ester Domokoș. Regia o semnează Szele Vera, care e una și aceeași per-soană cu... Ester Domokoș D-ale păpușarilor !

VIITORUL ROL

LUCIA MUREȘAN

Debutază, în 1958, pe scena Teatrului Național din Cluj-Napoca, cu rolul Domnica Rotaru din *Secunda* '58 de Dorel Dorian. Cîteva partituri clasice (Ofelia, Ondine) pun în valoare calitățile ei de ingenuă dramatică, un stil de interpretare a cărui finețe și transparență se întemeiază pe refuzul oricărei dulcegării. Din 1965, Lucia Mureșan face parte din echipa Teatrului „Nottara”; dintre rolurile jucate aici, amintim : Mira (*Mășterul Manole* de Lucian Blaga); Stana (după Agârbiceanu); Laura (*Și eu am fost în Arcadia*), Claudia (*Ultima cursă*) de Horia Lovinescu; Adela (după romanul cu același nume de Garabet Ibrăileanu); Desdemona (*Othello* de Shakespeare); Angustias (*Casa Bernardei Alba* de Garcia Lorca); Julia (*Echilibrul fragil* de Ed. Albee); Frumoasa Elena (*Întoarcerea la Micene* de Averoff-Tossizza); Viorica Vernescu (*Micul infern* de Mircea

Ștefănescu); Femeia în gri (*Sentimentele și naftalină* de Sidonia Drăgușanu). Știind să valorifice, scenic, experiența dobîndită cu fiecare rol, Lucia Mureșan dispune astăzi de mijloace de caracterizare suplă și rafinate; personajele ei, în aparență de o feminitate fragilă, surprind uneori prin încordarea voinței, prin gestul ferm, prin strălucirea rece a lucidității.

La Teatrul „Nottara” se repetă piesa *Pensiunea doamnei Olimpia* de I. D. Șerban. Regia : Constantin Dicu. Scenografia : Valeria Stoleru.

„În noua lucrare a lui I. D. Șerban, personajele sînt împărțite în «bune» și «rele». Dar, fie că-s răi, fie că-s buni, oamenii pe care-i creăm pe scenă îi dorim adevărați, autentici. Fără să fie «rea», Angela, personajul pe care-l joc, trebuie să sugereze și o anume frivolitate a lumii care «trăiește clipa», (într-o vreme cînd moartea bate la ușă — acțiunea se petrece în '44), și superficialitatea, și oportunismul, și egoismul celor care-și făceau un țel din «a trăi bine», cu orice preț. Chiar dacă personajul este negativ, el trebuie să trăiască și să capete greutatea și locul pe care autorul și regizorul i-l acordă. Spre a compune această «lume dispărută», practic necunoscută tinerei generații de azi, fiecare dintre personaje aduce o nuanță proprie. Instrumentele sînt ale comediei, pentru că piesa este o comedie de situații și de replică; deci, acestea trebuie speculate. Ca să revin la rolul pe care-l joc, destul de generos în sugestii, Angela e o avocată cu pretenții de intelectuală rafinată, o parvenită fără scrupule, cu aere de atotștiutoare și imitînd tot ce e la modă, nefiînd, în fond, decît o biată femeie care nu înțelege semnificația timpului pe care-l trăiește, pentru că nu are nici o pregătire pentru asta, și care, pînă la urmă, ratează din credulitate, din lipsă de principii, din prea mult arivism, dintr-o totală incapacitate de orientare».

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Am citit cu interes, în „Vatra” din 20 ianuarie 1981, eseuul Doinei Modola despre Marin Sărescu. Publicînd acest eseu, revista „Vatra” a prefațat foarte bine Seminarul „Marin Sărescu” de la Deva. ● Teatrul de păpuși „Așchitua” din Pitești, a sărbătorit treizeci de ani de la în-

ființare. Cu acest prilej, au fost prezentate spectacolele Albă ca zăpada și cei șapte pitici după frații Grimm, Vrajitorul cel bun de S. Prokofiev și G. Sappghir, și Copiii de pe strada noastră de Tudor Bodian, toate trei spectacolele, în regia lui Aurel Mircea Anchidin și scenogra-

fia Mihaelei Dinu. Îi felicităm pe harnicii păpușari piteșteni și le dorim noi succese ! ● Într-o tabletă de pe prima pagină a „Informației Bucureștiului” din 18 ianuarie 1981, Valentin Silvestru face o frumoasă prezentare a dramaturgului Tudor Popescu. Aderăm la cuvintele de laudă pe care Valentin Sil-

VIITORUL ROL IARINA DEMIAN

Larina Demian (absolventă a I.A.T.C. promoția 1959) a fost eleva măștrilor Radu Beligan și Ion Șahighian. După un scurt popas la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, intră în colectivul noului Teatru de Comedie. „În seara zilei de 5 ianuarie '81, la cea de-a 20-a aniversare a teatrului, când decanul nostru, Mircea Șeptilici, a chemat pe scenă un grup de 14 actori, am avut revelația că printre „societarii” trupei mă aflu și eu. Eram emoționată la gândul că am jucat, de-a lungul anilor, alături de mari actori, ca Ștefan Ciubotărașu, Vasiliu-Birlic, Mircea Constantinescu, alături de cel care ne-a fost și director, Radu Beligan; dar, puțin tristă, fiindcă, mie, rolurile dificile, care pun la încercare posibilitățile unui actor, mi-au venit în întâmpinare destul de târziu”.

Larina Demian a debutat pe scena Teatrului de Comedie cu roluri modeste; dar a știut să aștepte și, încetul cu încetul, să se impună ca interpretă a unor personaje care cer capacitate de interiorizare, sensibilitate, convingătoare mijloace emoționale. A jucat, printre altele: *Gabriela* (*Somnoroasa aventură* de Teodor

Mazilu); Lili Gigea (*Mi se pare romantic* de Radu Cosasu); Ara (*Arca bunei speranțe* de I. D. Sirbu); Casandra (*Troilus și Cressida* de Shakespeare); Dorimène (*Burghezul gentilom*), Celia (*Zăpăcitul*), Mathurine (*Don Juan*) de Molière; Maria (*Cher Antoine* de Anouilh); Sofia (*Un Hamlet de provincie*) și Dunișia (*Livada de vișini*) de Cehov; Lady Politick (*Volpone* de Ben Jonson); Nathela Abașvili (*Cercul de cretă caucazian* de B. Brecht); Doamna Chasen (*Harold și Maude* de Colin Higgins) ș.a.

„Repet un rol foarte frumos, Iskra, în piesa *Turnul de fildes* de V. Rozov (regia, Ion Cojar; scenografia, I. Popescu-Udriște); personajul e opus doamnei Chasen — ceea ce e un mare noroc: de obicei, o anume rutină a distribuțiilor te înscrie în aria limitată a rolurilor asemănătoare. În acest personaj se adună, parcă, multe dintre frământările și suferințele eroinelor literaturii ruse. Iskra este fiica unui înalt funcționar; ea apare ca o altă „fată fără zestre”, în confruntarea dură cu rămășițele unei mentalități care a tăiat aripile altor oameni puri. Deși, la un moment dat, Iskra pare strivită de egoismul și, aș spune, de snobismul tatălui ei, de pasivitatea resemnată a mamei și de ipocrizia soțului ei, ea reușește, prin muncă, să se elibereze, să se afirme ca om, să-și redobândească încrederea în sine și în cei din jur, ceea ce conferă piesei o undă de optimism. *Turnul de fildes* este, după părerea mea, momentul de vîrf al creației lui Viktor Rozov, în care se regăsesc multe dintre motivele fundamentale ale marii dramaturgii ruse.

Lucrul la rol e un rămășag pasionant cu mine însămi. Pentru că Iskra nu-mi seamănă deloc, și nu seamănă cu nici unul dintre rolurile pe care le-am jucat.”

Maria MARIN

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

vestru le scrie despre Tudor Popescu. ● *La Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași, regizorul Călin Florian, în colaborare cu scenograful V. Penișoară-Stegaru, pregătește spectacolul Hoțul de vulturi de D. R. Popescu.* ● *Două teatre — am numit Teatrul de Comedie și Teatrul Mic — prezintă*

unele dintre spectacolele lor, la Sala Palatului R.S.R. Inițiativa este meri-tă să sporească numărul spectatorilor acestor teatre. Foarte bine! ● *Alexandru Sever, reputat dramaturg și romancier, distins publicist, colaborator și prieten apropiat al revistei noastre, a implinit de curind șazeci de*

ani. Îmi este deosebit de plăcut, să mă fac mesagerul tuturor colegilor mei, și să-i transmit celui care a scris Descăpăținarea, Îngerul bătrîn și Noaptea e parohia mea cele mai calde îmbrățișări, urări de viață lungă și noi izbînzii dramaturgice.

FAIMA